

1 Sarcina probei

1.1 Care sunt regulile privind sarcina probei?

Norma conform căreia instanța obține probele în cursul audierilor se bazează pe articolul 48 alineatul (2) din Constituție.

Dacă este cazul, o altă instanță poate fi solicitată să obțină probele sau acestea pot fi obținute în afara audierii. De regulă, instanța informează părțile la procedură cu privire la obținerea de probe în afara unei audieri cu cinci zile în prealabil. Părțile la procedură au dreptul să participe la o astfel de obținere de probe.

Părțile sunt obligate să indice elementele de probă pentru a face dovada afirmațiilor lor. Instanța hotărăște elementele de probă pe care le va obține dintre cele indicate.

Instanța poate, în mod excepțional, să obțină alte probe decât cele propuse de părți în cazul în care acestea sunt necesare pentru luarea unei decizii în cauza respectivă.

Instanța poate decide ca probele obținute să fie completate sau repetate în fața sa.

1.2 Există reguli privind exceptarea anumitor fapte de la sarcina probei? În ce situații? Există posibilitatea de a prezenta probe pentru a dovedi că o anumită prezumție legală nu este valabilă?

O excepție de la obținerea de probe în cursul unei audieri este atunci când sunt îndeplinite condițiile pentru pronunțarea unei decizii fără o audiere orală.

Acest lucru nu înseamnă că nu sunt obținute mijloace de probă în astfel de cazuri, ci mai curând că probele sunt obținute mai degrabă în afara audierii decât în cursul acesteia. Obținerea de probe este, din punct de vedere calitativ, similară demonstrării unei afirmații.

Printre excepții se numără următoarele:

judecarea unei cauze pe fond în cazul în care este implicată o apreciere juridică simplă a chestiunii;

faptele invocate de părți sunt necontestate, iar valoarea litigiului, fără accesorii, nu depășește 2 000 EUR;

pe baza acordului părților; în cazul în care este emis un ordin de plată, o hotărâre pronunțată în lipsă sau o hotărâre de confirmare, precum și atunci când se renunță la o solicitare.

De asemenea, nu este necesar să se dispună audieri în procedurile privind un control *in abstracto* în cauzele privind consumatorii, atunci când se pronunță o hotărâre în lipsă în favoarea unui consumator, în litigiile privind combaterea discriminării cu condiția ca reclamantul să își dea acordul cu privire la acest lucru, în conflictele de muncă individuale și în cazul propunerilor de dispunere a unei măsuri urgente.

1.3 În ce măsură instanța trebuie să aibă certitudinea cu privire la un fapt pentru a-și întemeia hotărârea pe existența acelui fapt?

Atunci când evaluează probele, instanța nu este limitată, în principiu, de lege cu privire la modul în care aceasta ar trebui să evalueze un anumit element de probă în ceea ce privește veridicitatea acestuia. Prin urmare, se aplică principiul evaluării discreționare a probelor. Doar în cazuri rare legea impune anumite restricții instanței în ceea ce privește evaluarea probelor: de exemplu, instanța trebuie să accepte ca dovedit orice fapt pentru care legea prevede o prezumție relativă, în absența unor dovezi contrare în cadrul procedurii – articolul 133 din Codul civil.

Instanța este obligată să respecte hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene. De asemenea, aceasta este obligată să respecte decizia Curții Constituționale cu privire la faptul dacă un anumit act legislativ este sau nu în contradicție cu Constituția, o lege sau un tratat internațional care este obligatoriu pentru Republica Slovacă. Instanța trebuie, de asemenea, să respecte deciziile Curții Constituționale și cele ale Curții Europene pentru Drepturile Omului în ceea ce privește drepturile și libertățile fundamentale ale omului. În plus, instanța este obligată să respecte deciziile adoptate de organismele competente referitoare comiterea unei infracțiuni sau a unei infracțiuni minore sau a altor infracțiuni administrative care sunt sancționate în conformitate cu reglementări specifice; cu toate acestea, instanța nu este obligată să respecte deciziile privind plata unor amenzi, luate la fața locului.

În afară de aceasta, o instanță poate examina chestiuni aflate în competența decizională a unei alte autorități. Cu toate acestea, în cazul în care autoritatea competentă a emis o decizie cu privire la o astfel de chestiune, instanța ia în considerare respectiva decizie și o introduce în motivarea hotărârii sale (respectarea deciziilor anterioare).

2 Strângerea probelor

2.1 Pentru strângerea probelor este întotdeauna necesar ca una dintre părți să facă o cerere în acest sens sau în anumite cazuri judecătorul poate dispune, de asemenea, din proprie inițiativă, strângerea de probe?

Părțile la procedură sunt obligate să indice elementele de probă în susținerea afirmațiilor lor. Instanța hotărăște elementele de probă pe care le va obține dintre cele indicate. De asemenea, instanța poate obține probe din proprie inițiativă în cazul probelor bazate pe registre și liste publice dacă astfel de registre și liste par să indice că faptele invocate de părți sunt în contradicție cu realitatea; instanța nu obține nicio altă probă din proprie inițiativă.

Din proprie inițiativă, instanța poate obține probe pentru a stabili dacă au fost îndeplinite condițiile procedurale sau dacă decizia propusă va fi executorie și, de asemenea, pentru a se familiariza cu legislația străină relevantă.

2.2 În cazul în care cererea uneia dintre părți cu privire la strângerea de probe este aprobată, care sunt etapele următoare?

Instanța obține probele în cursul audierilor, cu excepția cazului în care sunt îndeplinite condițiile pentru pronunțarea unei hotărâri fără organizarea unei audieri orale.

Părțile au dreptul să își prezinte observațiile cu privire la propunerile de probe și la oricare probe obținute.

2.3 Care sunt situațiile în care instanța poate respinge cererea uneia dintre părți de strângere de probe?

Instanța evaluează probele după propria apreciere, luând în considerare fiecare element de probă în mod individual și toate elementele de probă în relație unele cu altele, analizând în același timp cu atenție toate aspectele scoase la lumină în cadrul procedurilor. Fiabilitatea fiecărui element de probă obținut poate fi contestată, cu excepția cazului în care legea prevede altfel.

O anumită limită în ceea ce privește evaluarea discreționară a probelor se aplică instanței de apel și instanței care judecă căile de atac referitoare la chestiuni de drept, în care instanța de apel nu este obligată să respecte faptele cauzei astfel cum au fost stabilite de instanța de prim grad de jurisdicție. Prin urmare, aceasta poate să ajungă la o concluzie diferită cu privire la situația de fapt. Cu toate acestea, instanța de apel nu se poate îndepărta de evaluarea probelor specifice obținute de instanța de prim grad de jurisdicție. Aceasta poate doar să evalueze probele obținute de instanța de prim grad de jurisdicție în

mod diferit dacă reia probele respective. Cu toate acestea, spre deosebire de instanța de prim grad de jurisdicție, aceasta poate să evalueze în mod diferit probele obținute de o instanță inferioară prin intermediul unei instanțe solicitante.

2.4 Care sunt diferitele mijloace de probă?

Din mijloacele de probă, pot servi drept probe toate elementele care pot contribui la buna clarificare a chestiunii în cauză și care au fost obținute în mod legal. Mijloacele de probă includ examinarea părților și a martorilor, documente, rapoarte ale experților, martori experți și inspecții. În cazul în care modul de obținere a probelor nu este prevăzut, acesta este stabilit de instanță.

2.5 Care sunt metodele de obținere de probe de la martori? Acestea diferă de metodele folosite pentru obținerea de probe de la experții martori? Care sunt normele în ceea ce privește depunerea probelor scrise și avizele/rapoartele experților?

Un martor este o persoană distinctă de instanță și de părțile la procedură care depune mărturie în legătură cu faptele pe care le-a perceput prin simțurile sale. Doar persoanele fizice pot fi martori.

În chestiunile care intră în sfera de competență a instanțelor civile, sunt deseori necesare avize ale experților cu privire la faptele în cauză care servesc drept bază factuală pentru hotărârile asupra fondului. Atunci când hotărârea asupra fondului unui cauze depinde de o evaluare a faptelor pentru care este nevoie de cunoștințe de specialitate, instanța numește un martor expert. Într-un astfel de caz, instanța trebuie să desemneze un martor expert chiar dacă judecătorul are cunoștințe de specialitate care i-ar permite să evalueze obiectul procedurilor în modul în care ar face-o un expert. Aceste cunoștințe nu pot înlocui stabilirea obiectivă a faptelor de către o parte din afara organismului care decide cu privire la acestea.

Sarcina principală a instanței este de a formula în mod corect întrebările pentru martorul expert. Instanța este obligată să adreseze martorului expert întrebări referitoare doar la faptele în cauză, evitând întrebările legate de evaluarea juridică a obiectului avizului expertului.

Instanța poate să dispună reexaminarea avizului expertului de către un alt martor expert sau de către o instituție științifică sau o altă instituție. Obiectul acestui al doilea aviz este reexaminarea avizului prezentat anterior. Acesta este uneori denumit „avizul de reexaminare”. Instanța examinează avizele experților la fel ca oricare alt element de probă.

2.6 Unele mijloace de probă au o forță probantă mai mare decât celelalte?

Instanța evaluează elementele individuale de probă în ceea ce privește fiabilitatea și veridicitatea acestora. Instanța nu este limitată de nicio lege în ceea ce privește modul în care aceasta ar trebui să evalueze orice element de probă specific – acesta este principiul evaluării discreționare a probelor. Cu toate acestea, considerațiile instanței cu implicații pentru evaluare nu sunt arbitrare; instanța trebuie să țină seama de toate elementele care au fost scoase la lumină în cadrul procedurilor. Instanța ar trebui să respecte aceste fapte și trebuie să determine în mod corect modul în care acestea sunt legate între ele. În același timp, instanța nu este obligată să respecte nicio ordine de prioritate în ceea ce privește semnificația și forța probatorie a elementelor de probă individuale.

2.7 Pentru dovedirea anumitor fapte, sunt obligatorii anumite tipuri de probă?

În chestiunile în care procedurile pot începe fără o audiere și, de asemenea, în procedurile privind obținerea permisiunii de a încheia o căsătorie, stabilirea și refuzarea statutului de părinte, posibilitatea de a fi adoptat și adopția și în aspectele privind Registrul comerțului, instanța este obligată să obțină probe suplimentare necesare pentru stabilirea faptelor, chiar dacă părțile nu au propus astfel de probe.

2.8 Martorii au prin lege obligația de a depune mărturie?

Orice persoană fizică care este citată are obligația de a se prezenta în fața instanței pentru a depune mărturie în calitate de martor – articolul 196 alineatul (2) din Regulamentul de procedură civilă contencioasă. Aceasta are obligația de a spune adevărul și de a nu ascunde nimic. Instanța trebuie să informeze martorul cu privire la consecințele de drept penal ale mărturiei false, precum și cu privire la dreptul acestuia de a refuza să depună mărturie.

2.9 În ce cazuri poate un martor refuza să depună mărturie?

Martorii pot refuza să depună mărturie numai în cazul în care aceasta i-ar putea incrimina sau ar putea incrimina persoane apropiate acestora. Instanța decide dacă refuzul de a depune mărturie este legitim. De asemenea, martorii pot refuza să depună mărturie în cazul în care mărturia lor ar rupe sigiliul confesional sau ar încălca confidențialitatea informațiilor încredințate acestora în calitate de persoane cu misiune pastorală, oral sau în scris, cu condiția confidențialității.

2.10 Persoana care refuză să depună mărturie poate fi sancționată sau obligată să depună mărturie?

Instanța decide cu privire la legitimitatea refuzului de a depune mărturie. Nu sunt admisibile căi de atac împotriva acestei decizii a instanței. În cazul în care, în pofida deciziei instanței, un martor refuză să depună mărturie, instanța îi poate impune acestuia o amendă procedurală.

2.11 Există persoane cărora nu li se poate cere să depună mărturie?

Instanțele trebuie să audieze întotdeauna reprezentantul legal al unei organizații care este parte la procedura civilă mai degrabă în calitate de parte la astfel de proceduri decât în calitate de martor (articolul 185 din Codul de procedură civilă contencioasă).

2.12 Care este rolul judecătorului și al părților în audierea unui martor? În ce situații martorul poate fi audiat prin intermediul videoconferinței sau prin alte mijloace tehnice?

Înainte de a examina martorii, instanța trebuie să stabilească identitatea acestora și relațiilor lor cu părțile. În plus, martorii trebuie să fie informați cu privire la importanța mărturiei, la drepturile și obligațiile acestora, la consecințele penale ale depunerii unei mărturii false, precum și la dreptul de a primi indemnizații pentru martori.

Instanța invită martorii să descrie, în mod coerent, tot ceea ce știu cu privire la obiectul examinării. Instanța adresează apoi martorilor întrebările care sunt necesare pentru completarea și clarificarea mărturiilor lor.

Nu pot fi adresate martorilor întrebări tendențioase sau sugestive. În cazul în care părților la procedură sau martorilor experți le sunt adresate astfel de întrebări sau oricare întrebări legate de evaluarea juridică a cazului, președintele completului de judecată consideră întrebările inadmisibile. Președintele completului de judecată decide cu privire la inadmisibilitatea întrebărilor în cadrul unui ordin care nu este comunicat și împotriva căruia nu se poate introduce o cale de atac. Ordinul face parte doar din procesul-verbal al audierii.

Sub rezerva acordului părților la procedură, instanța poate organiza o audiere orală prin videoconferință sau prin intermediul altor dispozitive de tehnologie a comunicațiilor.

3 Evaluarea probelor

3.1 Când probele nu au fost obținute legal de către una dintre părți, există restricții pentru instanță în ceea ce privește luarea în considerare a acestor probe în formularea hotărârii?

Ar trebui reiterat faptul că instanța nu este limitată prin lege cu privire la modul în care aceasta ar trebui să evalueze orice element de probă specific – acesta este principiul evaluării discreționare a probelor în temeiul articolului 191 din Codul de procedură civilă contencioasă.

3.2 În calitate de parte într-o cauză, propria mea declarație va conta ca probă?

Instanța evaluează actele părților și ale consilierilor acestora, precum și ale altor persoane implicate în procedurile desfășurate strict în ceea ce privește conținutul acestora, și nu pe baza modului în care aceste persoane le-au desemnat. Actele părților sunt guvernate de principiul caracterului informal. În principiu, părțile dispun de putere discreționară în ceea ce privește întocmirea actelor procedurale: indiferent dacă acestea sunt transmise în scris sau sub

formă de declarații orale consemnate în registru, mărturiile lor au aceleași efecte juridice, însă acestea trebuie precizate în termeni expliți sau astfel încât să nu existe îndoeli cu privire la intenția reală a acestora.

Ultima actualizare: 22/04/2022

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.